

## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

### 27. Dönemde vermiş olduğum;

2/4790, 2/4620, 2/4579, 2/3940, 2/3941, 2/3890, 2/3436, 2/3372, 2/3252, 2/3221, 2/3165, 2/3156, 2/3157, 2/3022, 2/2836, 2/2788, 2/2789, 2/2666, 2/2492, 2/2396, 2/1724, 2/1725, 2/1698, 2/1144, 2/821, 2/825, 2/361, 2/362, 2/363, 2/364, 2/365, 2/366, 2/367, 2/368, 2/369, 2/370, 2/371, 2/372, 2/373, 2/374, 2/375, 2/376, 2/377, 2/378, 2/379, 2/380, 2/381, 2/382, 2/383, 2/384, 2/385, 2/386, 2/387, 2/388, 2/389, 2/390, 2/391, 2/392, 2/393, 2/394, 2/395, 2/396, 2/397, 2/398, 2/399, 2/400, 2/401, 2/402, 2/403, 2/404, 2/405, 2/406, 2/407, 2/408, 2/409, 2/410, 2/411, 2/412, 2/413, 2/414, 2/415, 2/261, 2/30, 2/262, 2/31, 2/66, 2/263, 2/264, 2/32, 2/67, 2/265, 2/266, 2/33, 2/68, 2/267, 2/268, 2/34, 2/69, 2/269, 2/270, 2/35, 2/70, 2/271, 2/272, 2/36, 2/71, 2/273, 2/274, 2/37, 2/72, 2/275, 2/276, 2/38, 2/73, 2/277, 2/278, 2/39, 2/74, 2/279, 2/280, 2/40, 2/75, 2/281, 2/282, 2/41, 2/76, 2/283, 2/42, 2/77, 2/284, 2/43, 2/285, 2/78, 2/286, 2/44, 2/287, 2/79, 2/288, 2/45, 2/289, 2/80, 2/290, 2/47, 2/291, 2/81, 2/292, 2/48, 2/293, 2/82, 2/294, 2/49, 2/83, 2/296, 2/50, 2/297, 2/84, 2/298, 2/51, 2/299, 2/85, 2/300, 2/52, 2/86, 2/301, 2/53, 2/302, 2/87, 2/303, 2/54, 2/304, 2/88, 2/305, 2/55, 2/306, 2/89, 2/307, 2/56, 2/308, 2/90, 2/309, 2/57, 2/310, 2/91, 2/311, 2/58, 2/312, 2/92, 2/313, 2/59, 2/314, 2/93, 2/315, 2/60, 2/316, 2/94, 2/317, 2/61, 2/318, 2/95, 2/319, 2/62, 2/320, 2/96, 2/321, 2/63, 2/322, 2/97, 2/323, 2/64, 2/324, 2/98, 2/325, 2/65, 2/326, 2/99, 2/327, 2/328, 2/100, 2/329, 2/330, 2/101, 2/331, 2/332, 2/102, 2/333, 2/334, 2/103, 2/335, 2/336, 2/104, 2/337, 2/338, 2/4, 2/105, 2/339, 2/340, 2/5, 2/106, 2/341, 2/342, 2/6, 2/107, 2/343, 2/108, 2/7, 2/109, 2/110, 2/111, 2/112, 2/113, 2/114, 2/115, 2/116, 2/117, 2/118, 2/119, 2/120, 2/121, 2/122, 2/123, 2/124, 2/125, 2/126, 2/127, 2/128, 2/129, 2/130, 2/131, 2/132, 2/133, 2/344, 2/134, 2/345, 2/135, 2/346, 2/136, 2/347, 2/137, 2/348, 2/138, 2/349, 2/139, 2/350, 2/140, 2/351, 2/141, 2/352, 2/142, 2/353, 2/143, 2/354, 2/144, 2/355, 2/145, 2/356, 2/146, 2/357, 2/147, 2/358, 2/148, 2/359, 2/149, 2/360, 2/150, 2/151, 2/152, 2/153, 2/154, 2/155, 2/156, 2/157, 2/158, 2/159, 2/160, 2/161, 2/162, 2/163, 2/164, 2/165, 2/166, 2/167, 2/168, 2/169, 2/170, 2/171, 2/172, 2/173, 2/174, 2/175, 2/176, 2/177, 2/178, 2/179, 2/180, 2/181, 2/182, 2/183, 2/184, 2/185, 2/186, 2/187, 2/188, 2/189, 2/190, 2/191, 2/192, 2/193, 2/194, 2/195, 2/196, 2/197, 2/198, 2/199, 2/200, 2/201, 2/202, 2/203, 2/204, 2/205, 2/206, 2/207, 2/208, 2/209, 2/210, 2/211, 2/212, 2/46, 2/213, 2/214, 2/215, 2/216, 2/217, 2/8, 2/218, 2/219, 2/9, 2/220, 2/221, 2/10, 2/222, 2/223, 2/11, 2/224, 2/225, 2/12, 2/226, 2/227, 2/13, 2/228, 2/229, 2/14, 2/230, 2/231, 2/15, 2/232, 2/233, 2/16, 2/234, 2/235, 2/17, 2/236, 2/237, 2/18, 2/238, 2/239, 2/19, 2/240, 2/241, 2/20, 2/242, 2/243, 2/21, 2/244, 2/245, 2/22, 2/246, 2/247, 2/23, 2/248, 2/249, 2/24, 2/250, 2/251, 2/25, 2/252, 2/253, 2/26, 2/254, 2/255, 2/27, 2/256, 2/257, 2/28, 2/258, 2/259, 2/29 ve 2/260 **esas numaralı Kanun Tekliflerimi yeniliyorum.**

01.06.2023



Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU  
Diyarbakır Milletvekili

| TBMM BAŞKANLIĞI        |                    |  |
|------------------------|--------------------|--|
| Tali Komisyon          |                    |  |
| Esas Komisyon          | İçişleri Komisyonu |  |
| Tarih: 19 Haziran 2023 | Esas No: 2/413     |  |

|                                          |
|------------------------------------------|
| T B M M<br>KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ |
| 0 1 Haziran 2023                         |
| Numara:                                  |

|                        |
|------------------------|
| T B M M<br>GENEL EVRAK |
| 0.1 Haziran 2023       |
| No : 1221226           |

## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

## 26. Dönemde vermiş olduğum;

2/2163, 2/1787, 2/1764, 2/1734, 2/1731, 2/1719, 2/1705, 2/1699, 2/1698, 2/1691, 2/1651, 2/1629  
2/1609, 2/1497, 2/1496, 2/1459, 2/1414, 2/1384, 2/1369, 2/1359, 2/1341, 2/1311, 2/1284, 2/1283  
2/1206, 2/1042, 2/1016, 2/1003, 2/926, 2/846, 2/804, 2/637, 2/636, 2/594, 2/593, 2/592, 2/591, 2/590  
2/589, 2/542, 2/531, 2/500, 2/494, 2/290, 2/289, 2/287, 2/286, 2/285, 2/284, 2/283, 2/282  
2/281, 2/280, 2/279, 2/278, 2/277, 2/276, 2/275, 2/274, 2/273, 2/271, 2/270, 2/269, 2/268, 2/267,  
2/266  
2/265, 2/264, 2/263, 2/262, 2/261, 2/260, 2/259, 2/258, 2/257, 2/256, 2/255, 2/254, 2/253, 2/217,  
2/216,  
2/215, 2/214, 2/213, 2/212, 2/211, 2/210, 2/209, 2/208, 2/207, 2/206, 2/205, 2/203, 2/202,  
2/201  
2/200, 2/199, 2/198, 2/197, 2/196, 2/195, 2/194, 2/193, 2/192, 2/191, 2/190, 2/189, 2/188, 2/187,  
2/186, 2/185, 2/184, 2/183, 2/182, 2/181, 2/180, 2/179, 2/178, 2/177, 2/176, 2/175, 2/174, 2/173,  
2/172  
2/171, 2/170, 2/169, 2/168, 2/167, 2/166, 2/165, 2/164, 2/163, 2/162, 2/161, 2/160, 2/159, 2/158,  
2/157  
2/156, 2/155, 2/154, 2/153, 2/152, 2/151, 2/150, 2/149, 2/148, 2/127, 2/126, 2/125, 2/124, 2/123  
2/122, 2/121, 2/120, 2/119, 2/118, 2/117, 2/116, 2/115, 2/114, 2/113, 2/112, 2/111, 2/110, 2/109  
2/108, 2/107, 2/106, 2/105, 2/104, 2/103, 2/102, 2/101, 2/100, 2/99, 2/98, 2/97, 2/96, 2/95, 2/94, 2/93,  
2/92, 2/91, 2/90, 2/89, 2/88, 2/87, 2/86, 2/85, 2/84, 2/83, 2/82, 2/81, 2/80, 2/79, 2/78, 2/77, 2/76,  
2/74, 2/73, 2/72, 2/71, 2/70, 2/69, 2/68, 2/67, 2/66, 2/65, 2/64, 2/63, 2/62, 2/61, 2/60,  
2/59, 2/58, 2/57, 2/56, 2/55, 2/54 ve 2/53 esas numaralı Kanun Tekliflerimi yeniliyorum.

29.06.2018

  
 Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU  
 İstanbul Milletvekili

| TBMM BAŞKANLIĞI   |              |
|-------------------|--------------|
| Tali Komisyonlar  |              |
| Esas Komisyon     | İçişleri     |
| Tarih: 01.10.2018 | Esas No: 178 |

|                                |                |
|--------------------------------|----------------|
| TBMM                           |                |
| KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİĞİ |                |
| 1<br>2<br>3<br>4               | 02 Temmuz 2018 |
| Numara:                        |                |

|                     |        |
|---------------------|--------|
| TBMM                |        |
| GENEL SEKRETERANLIK |        |
| 02 Temmuz 2018      |        |
| No:                 | 308568 |



T.B.M.M.  
CUMHURİYET HALK PARTİSİ  
Grup Başkanlığı  
Tarih: 24.11.2015  
Sayı: 54-195

## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

25. Döneme ait 8112, 8113, 8114, 8115, 8117, 8118, 8119, 8120, 8121, 8122, 8123, 8124, 8125, 8126, 8127, 8128, 8129, 8130, 8131, 8132, 8133, 8134, 8136, 8137, 8138, 8140, 8141, 8142, 8143, 8145, 8626, 8627, 8628, 8629, 8630, 8631, 8632, 8634, 8635, 8636, 8637, 8638, 8639, 8641, 10836, 10837, 10845, 10846, 10847, 10848, 10849, 10850, 10851, 10852, 10853, 10854, 10856, 10857, 10858, 10859, 10860, 10862, 10863, 10864, 10865, 10866, 10867, 10868, 10869, 10870, 10871, 10872, 10873, 10875, 10876, 10877, 10878, 10879, 10880, 10881, 10882, 10883, 10884, 10885, 10886, 10888, 10889, 10890, 10892, 10893, 10895, 10896, 10898, 10899, 10900, 10901, 10902, 10903, 10904, 10905, 10906, 10907, 10908, 10909, 10910, 10911, 10912, 10913, 10914, 10915, 10916, 10917, 10918, 10920, 10921, 10922, 10923, 10924, 10925, 10926, 10927, 10938, 10939, 10941, 21755, 21756, 21757, 21758, 21759, 21761, 21764, 21765, 21768, 21769, 21770, 21771, 21772, 21773, 21774, 21776, 21777, 21778 evrak numaralı Kanun Tekliflerimi yeniliyorum.

Saygılarımla.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU  
İstanbul Milletvekili

| TBMM BAŞKANLIĞI |                |        |              |         |
|-----------------|----------------|--------|--------------|---------|
| Tall Komisyon   |                |        |              |         |
| Esas Komisyon   | 14.12.2015     |        |              |         |
| Tarih:          | 11 Aralık 2015 |        | E. No: 2/101 |         |
| Yan.Uzm.        | Bşk.Yrd.       | Başkan | Gn.Sek.Yrd.  | Gn.Sek. |
| Em              | Re             | ÖR     | M            | Ör      |
| TBMM BAŞKANI    | Ör             |        |              |         |

|                                       |
|---------------------------------------|
| TBMM<br>KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ |
| 24 Kasım 2015                         |
| Numara:                               |

|                        |
|------------------------|
| T B M M<br>GENEL EVRAK |
| 24 Kasım 2015          |
| No: 5336               |



**T.B.M.M.**  
CUMHURİYET HALK PARTİSİ  
Grup Başkanlığı  
Tarih: 22.7.2015  
Sayı: 219

## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

24. Dönemde Meclis Başkanlığına verilmiş bulunan 2/2827 esas numaralı Kanun Teklifini yeniliyorum.

**Dr. M. Sezgin TANRIKULU**  
İstanbul Milletvekili



|                                                     |
|-----------------------------------------------------|
| <b>TBMM</b><br><b>KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ</b> |
| <b>28 Temmuz 2015</b>                               |
| Numara:                                             |

|                                   |
|-----------------------------------|
| <b>TBMM</b><br><b>GENEL EVRAK</b> |
| <b>28 Temmuz 2015</b>             |
| No: <b>10892</b>                  |



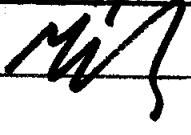
**T.B.M.M.**  
CUMHURİYET HALK PARTİSİ  
Grup Başkanlığı  
Tarih : 3.4.2015  
Sayı : 1856

## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

  
**Doç.Dr. Aykan ERDEMİR**  
Bursa Milletvekili

| TBMM BAŞKANLIĞI                                                                     |                                                                                     |                                                                                     |                                                                                     |                                                                                     |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|
| Tali Komisyon                                                                       |                                                                                     |                                                                                     |                                                                                     |                                                                                     |
| Esas Komisyon                                                                       | İçişleri                                                                            |                                                                                     |                                                                                     |                                                                                     |
| Tarih:                                                                              | 06 Nisan 2015                                                                       |                                                                                     | E. No: 2/2827                                                                       |                                                                                     |
| Ysm.Uzm.                                                                            | Bşk.Yrd.                                                                            | Başkan                                                                              | Gn.Sek.Yrd.                                                                         | Gn.Sek.                                                                             |
|  |  |  |  |  |
| TBMM BAŞKANI                                                                        |  |                                                                                     |                                                                                     |                                                                                     |



TOPLAMCAK KİTAP

|                                      |
|--------------------------------------|
| 19763<br>KANUNLAR ve KARARLAR BÖLÜMÜ |
| 03 Nisan 2015                        |
| Numara:                              |

|                                                |
|------------------------------------------------|
| T B M M<br>KÜTÜPHANE VE ARŞİV BİZM. BAŞKANLIĞI |
| 03 Nisan 2015                                  |
| No: 394198                                     |

## GENEL GEREKÇE

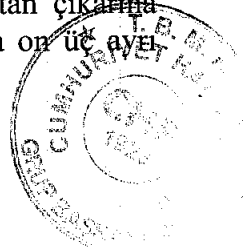
İspanya Kralı Aragonlu Ferdinand ile Kraliçe Kastilyalı İzabella, 31 Mart 1492'de ülkedeki Yahudiler'in Katolikliği kabul etmedikleri takdirde sürgün edileceklerine ilişkin bir ferman çıkarmışlardır. Katolikliği kabul etmeyen Sefarad Yahudiler ülkeden kovulmuştur. İspanya'yı terk etmeye zorlanan Sefarad Yahudileri, bir gün vatanlarına geri dönecekleri umuduyla evlerinin anahtarlarını yanlarında götürmüşlerdir. Birçok ülkenin bu göçmenleri topraklarına kabul etmeye yanaşmadığı bir ortamda Sultan II. Bayezid, aniden yersiz ve vatansız kalmış bu insanları ülkesine davet etmiş ve kendilerine kucak açmıştır. Eyalet valileri ile Sancak beylerine bir ferman gönderen II. Bayezid, "... *Yahudi göçmenleri geri çevirmek şöyle dursun hiçbir zorluk çıkarılmamasını, tam bir içtenlikle karşılanmalarını, aksine hareket ederek göçmenlere kötü muamele yapacakların veya en ufak bir zarara sebebiyet vereceklerin cezalandırılacağını*" buyurmuştur. 15. yüzyıl boyunca İspanya'dan yaklaşık 100 bin Sefarad Yahudisi kovulmuş ya da göç etmeye zorlanmıştır. Bunların bazıları Kuzey Afrika'ya, ama çoğu o dönemde Osmanlı İmparatorluğu topraklarındaki İstanbul, İzmir, Selanik ve Safed kentlerine yerleşmiştir. Aradan geçen 523 yıl sonra İspanya Adalet Bakanı Alberto Ruiz-Gallardon, Kasım 2014'te bir açıklama yaparak Sefarad Yahudileri olarak bilinen İspanya kökenli Yahudiler'in torunlarına İspanyol vatandaşlığı ve pasaportu verilmesi çalışmasından söz etmiştir. İspanya Hükümeti, hazırladığı bir Yasa Tasarısı ile yaptıkları hatayı düzelterek İsrail, Latin Amerika ve Türkiye'nin başta olduğu birçok ülkede yaşayan Sefarad Yahudileri'nin soyundan gelenlere vatandaşlık vermek için somut adımlar atmıştır. Bugün Türkiye'deki Yahudiler'in % 96'sı Sefarad Yahudisi'dir. İstanbul'da otomobil ticareti yapan 55 yaşındaki Roni Rodrigue, İspanyol pasaportu için başvuru yapacağını belirterek, "Vatandaşlık hakkım varsa neden olmasın" demiştir.

Lizbon ve Porto Cemaatleri'ne mensup Yahudiler'e kendilerine başvurmaları halinde vatandaşlık vereceğini açıklayan Portekiz Hükümeti, 1 Mart 2015 tarihinde vatandaşlık başvurusu yapabilmek için gereken koşulları açıklamış ve yasayı yürürlüğe koymuştur. Kısa bir süre içinde Türkiye, Amerika, İsrail ve Avrupa'dan 21 kişinin vatandaşlık için başvuruda bulunmuştur.

20. yüzyılın başlarında özellikle I. Dünya Savaşı'nın başladığı 29 Ekim 1914'ten itibaren Anadolu ve Trakya bölgelerimizde yaşayan yüz binlerce Yahudi, Rum, Ermeni, Süryani ve diğer vatandaşlarımız dönemin siyasi ve toplumsal koşullarından kaynaklanan nedenlerle doğup büyüdüğü ülkelerini terk etmek durumunda kalmışlardır. 27 Mayıs 1915 tarihinde kabul edilen ve 1 Haziran 1915 tarihinde dönemin resmi gazetesinde yayımlanarak yürürlüğe konulan Tehcir Kanunu bu dönemdeki göçlerin ilk yasal zeminini oluşturmuştur.

1921 Anayasası'nda vatandaşlığa ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilanından sonra vatandaşlık ile ilgili ilk düzenlemeye 1924 Anayasası'nda yer verilmiştir. Gerek Osmanlı İmparatorluğu'nun resmen ortadan kalkmasından önce gerekse Cumhuriyetin ilanından itibaren ülke sınırları içinde yaşayan bazı etnik ve dini topluluk mensupları çeşitli nedenlerden dolayı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkarılmıştır. Rum, Ermeni, Yahudi, Süryani kökenli Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının göç etmelerine yol açan önemli olaylar şunlardır: Trakya Olayları, "Vatandaş Türkçe Konuş" kampanyası, Yirmi Kur'a Asker Olayı, Varlık Vergisi, 6-7 Eylül Olayları ve 1964'teki zorunlu göç.

Bu olaylarla birlikte, I. Dünya Savaşı sonrasında başlayan vatandaşlıktan çıkarma işlemleri 1930'lu yıllarda düzenli olarak sürdürülmüştür. Örneğin, 1931 yılında on üç aye



Bakanlar Kurulu kararıyla toplam 1.152 kişinin, 1932-1937 tarihleri arasında yaklaşık 3.000 kişinin vatandaşlıktan çıkarıldığı iddia edilmektedir.

Aksiyon dergisinde Haziran 2006'da yayımlanan kapsamlı bir dosya haberde Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti dönemlerinde topraklarımızdan Güney Amerika'ya göç eden Sefarad ve Ermeni Yahudileri'nin atalarının izlerini ve kültürlerini sürdürdüklerini ortaya konulmuştur. 20. yüzyılın başından itibaren Şili ve Arjantin'e göç eden edenlerin torunları ile yapılan görüşmelerde, buralarda yaşayan Sefarad ve Ermeni Yahudileri'nin aslında İzmirli, Tokatlı, Gaziantep'li, Çanakkaleli veya Ordulu olduğunun gözlemlendiği paylaşılmaktadır.

Haberde, Arjantin Sefaradi Federasyonu Başkanı olan Osvaldo Sultani'nin babasının İzmir, dedesinin ise İstanbul doğumlu olduğu, Arjantin'de doğmasına rağmen kendisini İzmirli olarak gördüğü aktarılmaktadır.

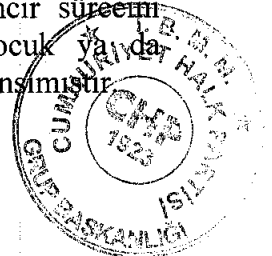
Haberde, Arjantin'de yaşayanların zaman içinde Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlıklarını kaybettiği paylaşılmaktadır. Yeni neslin çoğunlukla sadece Arjantin vatandaşı olduğu ama buna rağmen kökenlerinden kopamayanların tekrar Türk vatandaşlığına geçebilmenin yollarını araştırdıkları tespit edilmektedir. Türkiye ile Güney Amerika arasındaki ilişkilerin zayıf olması da yeni kuşakların Türkçe'yi unutmalarına yol açmaktadır. Birinci ve ikinci nesilden hayatta olanların hâlen Türkçe konuştukları aktarılan haberde, orada doğanlar için Türkçe'nin artık sadece özlemlili bir tat olarak kaldığına dikkat çekilmektedir.

1942'de İzmir'de doğan ve 1951'de ailesiyle Arjantin'e göç eden tekstilci David Saban'ın Türkiye'den gelen habercileri karşısında görünce hemen nüfus cüzdanını çıkardığı ve heyecanla Esmirna (İzmir) Turquia (Türkiye) yazan doğum yerini gösterdiği aktarılmaktadır. Saban'ın aslında 18 yaşına kadar Türk vatandaşı olduğu, hatta askerlik görevini yaparak vatandaşlığını sürdürmek için Türkiye Cumhuriyeti Buenos Aires Büyükelçiliği'ne başvurduğu ancak netice alamadığı belirtilmektedir. Saban, 24 yaşında askerlik için tekrar müracaatta bulunmuş. Fakat o zaman da vatandaşlıktan çıkarıldığını öğrenmiş ve tekrar nasıl Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olma hakkına sahip olacağı arayışında olduğu kaydedilmektedir.

Haberde, Dr. Mario Peres Lerea'nın Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına geçmek isteyen çok sayıda kişi arasında yer aldığı paylaşılmakta. Lerea'nın İzmir kökenli olduğu kaydedilen haberde, 1920'de babaannesinin dört oğlunu alarak İzmir'den Arjantin'e göç ettiğini, geride kalan büyükbabasından ise bir daha haber alınamadığını söz edilmektedir. Neden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak istediği sorulan Lerea şu cevabı vermektedir: "Diğer ülkelerden gelen Yahudiler, geldikleri ülkenin vatandaşı aynı zamanda. Ben de ailemin geldiği ülkenin vatandaşı olmak istiyorum."

1980'lerden itibaren Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerimizde yaşanan terör ve siyasi olaylardan etkilenen çok sayıdaki vatandaşlarımız topraklarını geride bırakarak göç etmek durumunda kalmıştır. Göçler sadece iç göç şeklinde yaşanmamış yurt dışına da göçler olmuştur. Siyasi nedenlerle ülkesini terk etmek zorunda kalan bazı vatandaşlarımız, vatandaşlıktan çıkarılmıştır.

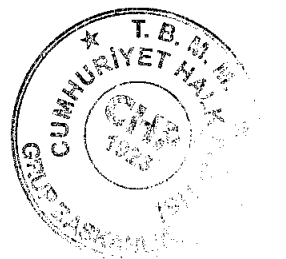
Dönemin Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Nisan 2014'te yaptığı 1915 açıklamasının ardından Hükümet ve ilgili kurumların 1915 tehcir sürecini yaşayan Ermeni kimliğine sahip Osmanlı İmparatorluğu vatandaşlarının çocuk ya da torunlarına vatandaşlık hakkı verilmesi konusunda girişimde bulunduğu basına yansımıştır.



Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, 26 Mart 2015 tarihinde restorasyonu tamamlanan Büyük Edirne Sinagogu'nun açılış töreninde yaptığı konuşmada, "Ülkemiz, dünyanın farklı bölgelerinde zulüm görmüş Yahudiler'in ihtiyaç duyduklarında sığınacakları bir huzur limanı olmuştur. Gerek 500 yıl önce İspanya'da, gerek 1930'lu yıllarda Nazi Almanyası'ndan kaçarak gelen Yahudiler, bu toprakları vatanları olarak kabul etmiş, tarih ve kültürümüzün ayrılmaz bir parçası olmuş ve ülkemize her alanda çok değerli katkılarda bulunmuştur... Ben yurtdışından gelenler için de bir küçük temennide bulunayım: Eğer buraya gelmek isterseniz, Türkiye'de yaşamak isterseniz sizi kucaklayacak 78 milyon insan var" diyerek 'geri dönün' çağrısında bulunmuştur.

Geçmişin acılarından yavaş da olsa gerekli dersleri çıkaran ülkemiz, bir süredir gerek ülkemizde yaşayan gerekse yurt dışına göç eden vatandaşlarımızın haklarına ilişkin bazı olumlu yönde düzenlemeler yapmaktadır. Yakın geçmişte, Bakanlar Kurulu kararları yoluyla toplum nezdinde tanınmış bazı kişilerin vatandaşlık hakları geri verilmiştir. Örneğin, 1951 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkarılan dünyaca ünlü şairimiz Nazım Hikmet, 58 yıl aradan sonra 5 Ocak 2009 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla resmen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak kabul edilmiştir. Nazım Hikmet örneğinde de olduğu üzere, yapılan yasal düzenlemelerin ülkemizin saygınlığını artırdığı ve toplumsal barışa katkı sunduğu gözlenmektedir. Ancak, I. Dünya Savaşı'ndan itibaren bir şekilde ülkemizden yurt dışına gitmek zorunda kalan insanlarımızın mağduriyetlerinin giderilmesi yönünde atılacak önemli adımlardan birisi de vatandaşlık haklarıdır.

Bu Kanun Teklifinin hayata geçirilmesiyle, yaklaşık 100 yıl sonra ata topraklarına geri dönmek isteyen veya vatandaşlık hakkını tekrar almak isteyen kişi ve ailelerin kırgınlıklarını bir nebze de olsa giderecek ve ülkemizin dünyadaki saygınlığını artıracaktır.



## MADDE GEREKÇESİ

**MADDE 1-** Türk Vatandaşlığı Kanununa eklenecek bu ek maddeyle, 29 Ekim 1914 tarihinden bugüne çeşitli nedenlerle sürgüne gönderilen, göç eden veya zorla göç ettirilenlerin ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkarılanların ve belli bir dereceye kadar olan yakınlarının mağduriyetlerinin bir nebze de olsa giderilmesi ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığını alma hakları sağlanacaktır.

**MADDE 2-** Yürürlük maddesidir.

**MADDE 3-** Yürütme maddesidir.



## TÜRK VATANDAŞLIĞI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

**MADDE 1-** 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

**“GEÇİCİ MADDE 3-** (1) 29.10.1914 tarihinden bugüne kadar, Türkiye Cumhuriyeti’nin bugünkü sınırlarının kapsadığı coğrafyada ikamet ederken çeşitli nedenlerden dolayı ülkelerini terk etmek durumunda kalan, tehcire ya da zorunlu göçe tabi tutulan ve zorunlu askerlik görevini yapmadığı gerekçesiyle Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkarılan kişilerden hayatta olanlar ve hayatta olmayanların dördüncü dereceye kadarki yakınları bu durumlarını aşağıdaki belgelerden en az biriyle kanıtlamaları durumunda vatandaşlığın kaybedildiği tarihte yaşanan yerin mülki amirine, yurt dışında büyükelçiliklere başvurmasıyla 5091 sayılı Kanunda öngörülen kısıtlamalara bağlı olmaksızın Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı hakkını kazanır. Vatandaşlığa ilişkin eski durumlarını;

- a) Dönemin pasaportu veya pasaport yerine kullanılan diğer resmi belgelerle,
- b) Kilise, havra, sinagog veya diğer ibadethanelerin resmi kayıtlarıyla,
- c) Azınlık vakıfları veya diğer ilgili kurumların resmi kayıtlarıyla,
- ç) Osmanlı İmparatorluğu belgeleri, askeri veya eğitim kayıtları, gemi yolcu kayıt defteri, evlenme cüzdanı veya tapu kayıtlarıyla,
- d) Kişilerin göç ettikleri ülkelerin yetkili mercilerinden Türkiye’den göç ettiklerine ilişkin alacakları nüfus kayıtları veya diğer resmi belgelerle,

Kanıtlayanlara bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içinde birinci fıkrada belirtilen yetkili mercilere başvurulara Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı verilir.

(2) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığının kazanılmasına ilişkin başvuruda bulunan kişi, yurt içinde ikamet ediyorsa yaşadığı yerin mülki amirliğine, yurt dışında yaşıyorsa büyükelçiliklere veya dış temsilciliklere bizzat veya bu hakkın kullanılmasına ilişkin vekâletnameyle başvuru yapabilir.

(3) Herhangi bir nedenle bir başka devlet vatandaşlığını kazanan kişilerin veya dördüncü dereceye kadarki yakınlarının, bu durumlarına ilişkin belgeleri ibraz etmeleri ve yapılacak inceleme sonucunda kaydın aynı kişiler olduklarının tespiti halinde, nüfus aile kütüklerindeki kayıtlarına birden çok vatandaşlığa sahip olduklarına dair açıklama yapılarak önceki vatandaşlıkları da korunur.

(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulu tarafından üç ay içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

**MADDE 2-** (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 3-** (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

